

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика викладання соціології

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціальні технології»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2021/2022
Семестр 1
Кількість кредитів ECTS 5
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачка: доц. Малес Людмила

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробниця: Малес Людмила, д.соц.н., доцентка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
_____ Судаков Володимир

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ Червінська Тетяна

1. Мета дисципліни – оволодіння методиками викладання соціології у вищій, принципами і методиками студентоорієнтованої освіти, активними методами викладання соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні соціологічні напрямки, компоненти соціології як дисципліни, її термінологію, специфіку в порівнянні з повсякденним знанням та іншими дисциплінами.
2. *вміти* читати професійні наукові публікації, працювати з соціологічними даними та формулювати власні ідеї українською науковою мовою.
3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, роботи в групі, створення проектів та дискусії.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Методика викладання соціології» спирається на знання, здобуті в результаті опанування різних соціологічних дисциплін. Дисципліна складається з двох тематичних частин, пов'язаних між собою. Перша частина містить теоретичні дискусії вітчизняного та міжнародного обшару про зміни в сучасній системі освіти та роль соціології як навчальної дисципліни. Друга частина поєднує спеціальні методики, що забезпечують технологію викладацько-навчальної роботи.

4. Завдання (навчальні цілі):

- обґрунтувати «прив'язку» методики до викладання різних соціологічних дисциплін;
- познайомити студентство з диференційованими методичними принципами, прийомами, що застосовуються у викладанні соціологічних дисциплін;
- охарактеризувати викладацьку роль у ході опанування соціологічних дисциплін.

Що спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК03)
- Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти (СК09)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні види освітніх парадигм, дискусії у вітчизняній та світовій освіті	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота Іспит	10
1.2	Знати основні методи та методики викладання, оцінювання, зворотного зв'язку	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота; Іспит	10
2.1	Застосовувати теоретичні знання у практиці підготовки методичних матеріалів	практичні заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях	15
2.2	Вміти працювати з науковими, публіцистичними і повсякденними текстами та даними	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, контрольна робота	15
2.3	Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології, вміти готувати	Самостійна робота, практична	Групова та індивідуальна	10

	презентації, наочність	заняття	робота на практичних заняттях	
3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	практичні заняття	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, Іспит	20
4.1	Здійснювати самостійно пошукову бібліографічну діяльність за темою	Самостійна робота, практична	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, контрольна робота, Іспит	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)						
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
Вільно спілкуватися усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та свеоатлантичними інституціями. (прн6)	+		+		+	+	
Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. (прн8)		+		+		+	+
Викладати соціологічні та суміжні з ними дисципліни в закладах освіти. (прн10)		+	+		+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН3.1, РН4.1 – 30 балів (18 мінімально балів).
2. виконання КР: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4.1 – 30 балів (18 мінімальних бали)

- підсумкове оцінювання: *письмовий іспит* РН1.1, РН1.2, РН3.1, РН4.1 (білет містить два питання) – 40 балів (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). *Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.*

- *умови допуску до підсумкового іспиту:* Для студенток та студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за *критично-розрахунковий мінімум – 36 балів* для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольної роботи.

7.2 Організація оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота на практичних заняттях РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 3.1, РН4.1 – протягом семестру
2. КР: РН 1.1, РН 1.2 РН 2.1, РН 2.2, РН4.1 – після вивчення теми 7

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Основні виклики викладання соціології у вищій школі				
1.	Зміна парадигми освіти: основні проблеми сучасної освіти та шляхи їх подолання	4	4	14
2.	Соціологія як предмет викладання у вищій школі	2	2	16
3.	Соціологічна освіта в Україні: основні завдання, тенденції, стратегії	4	2	16
4.	Форми контролю знань та зворотного зв'язку у викладанні соціології	2	4	14
2. Методика викладання соціології у вищій школі				
5.	Методики проведення семінарських, практичних занять та організації роботи студентів	4	4	14
6.	Методика використання засобів навчального процесу	4	4	14
7.	Методика оцінювання, підготовки та виконання рецензій, презентацій та підсумкових робіт	2	4	14
Контрольна робота		2	-	-
ВСЬОГО		24	24	102

Загальний обсяг 102 год., в тому числі:

Лекції – 24 год.

Практичні заняття – 24 год.

Самостійна робота - 102 год.

8. Рекомендовані джерела:

Основна

1. John Hamlin and Susan Janssen Active Learning in Large Introductory Sociology Courses // Teaching Sociology, Vol. 15, No. 1 (Jan., 1987), pp. 45-54
2. Kathleen McKinney, Frank Beck, Barbara Heyl Sociology Through Active Learning: Student Exercises. SAGE Publications, 2000
3. Ken Robinson On Changing Education Paradigms (MAR 13, 2017) <https://www.thecoachingroom.com.au/blog/sir-ken-robinson-on-changing-education-paradigms>
4. Методична скарбничка // Спільна історія. Діалог культур. Навчальний посібник. – Львів ЗУКЦ, 2013. Гриф МОН. – С. 226-249.
5. Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2018. Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>
6. Соціологія в аудиторії: искусство комунікації: Научно-методическое пособие для преподавателей. – Х.: Изд. Центр ХНУ им. В.Н.Каразина, 2004. – С.154-234.
7. Соціологія в аудиторії: искусство преподавания. Сб. научно-методических материалов. – Х.: Изд. Центр ХНУ им. В.Н.Каразина, 2003. – С.14-39.

Додаткова

1. R. Scott Webster In Defense of the Lecture // Australian Journal of Teacher Education Vol 40, 10, October 2015 Режим доступу: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ11078748.pdf>
2. Sadykov, Timur & Hana Čtrnáctová The students' opinions toward interactive lectures (2019/06/01) Режим доступу:

https://www.researchgate.net/publication/334031841_THE_STUDENTS'_OPINIONS_TOWARD_INTERACTIVE_LECTURES

3. Гендер для медій: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Масрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової – Київ: Критика, 2017. – С. 135-150 (Розділ 8 Гендерована освіта).
4. Малес Л. Фотографія в соціологічних дисциплінах. Методический аспект // Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб. науч.ст. / Под ред. Е. Ярской-Смирновой, П.Романова, В.Круткина. – Саратов: Научная книга, 2006. – С. 168-182.
5. Сорока Ю., Плахотнік О., Марценюк Т., Малес Л. Смыслові перспективи навчання / вивчення соціології: студентоцентрирована освіта // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - № 3, 2014. – С.185-203.